

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

telefoon
@overijssel.nl
Zaaknummer 5142736

Gemeente Kampen
De heer
Postbus 5009
8260 GA KAMPEN

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
03.02.2020	2020/0030714	2		

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer

U heeft namens de gemeente Kampen een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 5 november 2018² ontvangen. Op 6 november 2018³, 25 april 2019⁴ en op 19 augustus 2019⁵ heeft u ons aanvullende informatie gestuurd. De aanvraag betreft het verplaatsen van een roekenkolonie uit het Stadspark te Kampen naar een andere locatie bij het Sportpark de Maten-De Venen (de beheerlocatie). De ontheffing wordt aangevraagd voor de locatie Stadspark Kampen ter hoogte van de 1^e en 2^e Ebbingestraat en de Cellebroederspoort. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij verlenen u een ontheffing⁶ voor het verwijderen en verplaatsen van een roekenkolonie in het Stadspark van Kampen naar een alternatieve locatie. De ontheffing betreft verbodsbepalingen voor soorten uit de beschermingsregimes van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van de Roek (*Corvus frugilegus*) opzettelijk te vernielen, te beschadigen en weg te nemen in de 1^e en 2^e Ebbingestraat en de Cellebroederspoort.⁷

Wij verlenen u ook een ontheffing van het verbod de Roek opzettelijk te storen, met uitzondering van roeken die op eieren of jongen broeden.⁸

Het volgende stuk van de aanvraag maakt onderdeel uit van dit besluit:

- Reactie op verzoek om aanvullende informatie ontheffingsaanvraag verplaatsen roekennesten Kampen, Ecogroen, kenmerk 19-185, 19 augustus 2019.⁹

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid Wnb
² EDO-kenmerk 2018/0499968
³ EDO-kenmerk 2018/0501167
⁴ EDO-kenmerk 2020/0028300
⁵ EDO-kenmerk 2019/0254040
⁶ Op basis van art. 3.3, eerste lid Wnb
⁷ Art. 3.1, tweede lid, Wnb
⁸ Art. 3.1, vierde lid, Wnb
⁹ EDO-kenmerk 2019/0254040

Deze ontheffing is geldig vanaf het van kracht worden van dit besluit t/m 31 juli 2024.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges geen verschuldigd.¹⁰

Tot slot

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze beslissing, dan kunt u bellen met de heer [REDACTED] op telefoonnummer [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]
Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Ligging van het plangebied
Bijlage 4	Ligging van het beheergebied

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Ecogroen, tav. [REDACTED].

¹⁰ Belastingverordening Overijssel.

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

VOORSCHRIFTEN Bijlage 1

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige ¹¹, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres van de locatie waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2020/0030714).
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

Soortspecifiek

5. Minimaal tien meerjarige nesten van roeken dienen verplaatst te worden van de kolonies in het Stadspark naar een geschikte beheerlocatie zoals aangegeven in bijlage 3.
6. Takkenbossen met oud nestmateriaal van roeken dienen op de beheerlocatie voor roeken beschikbaar te zijn.
7. Broedende roeken mogen niet worden verstoord.

¹¹ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Overig

8. De werkzaamheden moeten uitgevoerd worden in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de roeken.
9. Jaarlijks laat de gemeente Kampen in de optimale periode, zoals vermeld in het kennisdocument Roek, monitoren. De monitoring wordt uitgevoerd in de periode 2019 t/m 2024.
Het aantal nesten wordt geteld in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort en de beoogde beheerlocatie aan de Loriéstraat, Europa-allee en W.H. Zwartallee. Hierbij worden ook tussenliggende en kolonies in de omgeving geteld. Bij de monitoring wordt uitgegaan van de nulsituatie in 2019.
10. De gemeente Kampen laat de monitoring uitvoeren door een ecologische deskundige op het gebied van roeken van een ecologisch adviesbureau.
11. De gemeente Kampen dient elk jaar voor 1 juli schriftelijk opgave te doen aan de provincie Overijssel bij meldpunt@overijssel.nl (t.a.v. het team PD-vergunningen) van de resultaten van de monitoring (de monitoring vindt tot en met 2024 plaats).

Overwegingen bij het besluit Bijlage 2

Deze ontheffing bestaat uit het besluit, de voorschriften en de overwegingen. In deze bijlage zijn de overwegingen opgenomen. Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	6
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	7
A1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	7
A1.2	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	8
A1.3	Voorgenomen mitigerende maatregelen	12
A1.4	Alternatieven voor realisatie van het project / de activiteiten	154
A1.5	Wettelijk belang van het project	15
A1.6	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	165
A1.7	Periode	16
A1.8	Onderliggende documenten	16
A2	Bevoegdheid	16
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	16
A3	Procedure	16
A3.1	Overeenstemming andere provincie	16
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	16
A4	Toetsingskader	175
A4.1	Wettelijke regels	17
A4.2	Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	17
A4.3	Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	17
A4.4	Jaarrond beschermde vogelnesten	17
B	TOETSING	18
B1	Inhoudelijke beoordeling	18
B1.1	Beoordeling uitgevoerd onderzoek	18
B1.2	Toetsing invloed project op betrokken soorten	18
B1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	18
B1.4	Zijn andere oplossingen mogelijk	18
B1.5	Toetsing aan wettelijk belang	19
B1.6	Toetsing mitigerende maatregelen	19
B1.7	Staat van instandhouding	20
B1.8	Eindconclusie toetsing	19
B1.9	Zorgplicht blijft altijd gelden	19
C	Slotconclusie	19

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

De gemeente Kampen wil roekenkolonies verwijderen op de locatie Stadspark Kampen ter hoogte van de 1^e en 2^e Ebbingestraat en de Cellebroederspoort, en verplaatsen naar een andere locatie bij het Sportpark de Maten-De Venen (de beheerlocatie). Deze activiteit moet plaatsvinden tussen het moment dat de ontheffing van kracht wordt en 31 juli 2024. In figuur 1 staat de ligging van de te verplaatsen roekenkolonie met gele stippen aangegeven.

Figuur 1. Ligging roekenkolonies Stadspark Kampen

In het Stadspark en bij de Cellebroederspoort in de binnenstad van Kampen bevindt zich een grote roekenkolonie. Deze kolonie veroorzaakt veel overlast bij de omwonenden van en passanten in het park. In de loop der jaren en in de loop van het seizoen worden de effecten van de roekenkolonie in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort geleidelijk aan groter. Het aantal vogels neemt toe door de piek aan jonge roeken aan het einde van het broedseizoen, de aanwezigheid van onvolwassen, nog niet geslachtsrijpe vogels en mogelijke aanwas vanuit andere kolonies. Door de roeken en hun uitwerpselen onder de nestbomen op de grasvelden, wandelpaden en geparkeerde auto's ervaren omwonenden stank- en geluidsoverlast in de avond en vroege ochtend.

Op 28 mei 2015 is een petitie met 35 handtekeningen van buurtbewoners uit de 1^e Ebbingestraat bij de gemeente Kampen ingeleverd met de vraag om de overlast die roeken veroorzaken in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort aan te pakken en de nesten weg te halen.

In het park pal tegenover hun woningen zorgen de tientallen broedende roeken voor geluidsoverlast en poepen zij alles onder. Behalve veel lawaaioverlast overdag maar vooral 's nachts, hebben de bewoners ook last van vallende takken en poep op auto's, ramen, op de stoep en op de was. De betrokken wethouder heeft in 2015 aangegeven te informeren bij buurgemeenten welke mogelijkheden er vanuit wet en regelgeving zijn om de overlast weg te nemen. Aangezien de gemeente tot op heden nog geen concrete actie kon ondernemen, terwijl de overlast blijft, wordt gevreesd dat burgers het recht in eigen hand nemen en de roeken met alle mogelijke middelen proberen te verjagen.

Volgens de gemeente kan door ongeoorloofde verjaging van roeken uit de roekenkolonie op de locatie in het Stadspark leiden tot onvoorziene en ongeoorloofde schade aan de roekenpopulatie. Daarom dient de gemeente Kampen de aanvraag in onder het belang van 'bescherming van flora en fauna'.

Roekennesten zijn in de Wet natuurbescherming jaarrond beschermd. Dat heeft tot gevolg dat geen nesten mogen worden verwijderd als niet eerst een ontheffing is aangevraagd. Ecogroen heeft in opdracht van Gemeente Kampen een roekenbeheerplan (in de vorm van een projectplan een haalbaarheidsstudie en aanvullende informatie) opgesteld als onderbouwing van de ontheffingsaanvraag. De werkzaamheden vinden plaats onder begeleiding van een roekendeskundige.

A1.2 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Opzet onderzoek

Ecogroen heeft vier rapporten aangeleverd (haalbaarheidsstudie, projectplan en 2x aanvullende gegevens). De onderstaande beschrijving van de onderzoeksopzet komt uit deze vier rapporten.

Bronnenonderzoek

Als eerste heeft een inventarisatie plaatsgevonden. De te verplaatsen roekenkolonie in het Stadspark zijn onderzocht. De inventarisatie vond zowel in literatuurbronnen (NDFF, waarnemingen.nl en Sovon) over een periode van tien jaar binnen de hele gemeente Kampen plaats, als door vier veldbezoeken. Bij dit onderzoek zijn binnen die periode alle nestindicerende waarnemingen van Roek in de gemeente verzameld. Aan de hand van deze gegevens is een beeld verkregen van de locaties van roekenkolonies in de gemeente Kampen. In 2017 zijn twee veldbezoeken afgelegd om het aantal nesten in bekende kolonies te tellen en eventuele nieuwe kolonies op te sporen binnen de gemeentegrenzen. In 2019 is deze inventarisatie opnieuw gedaan.

Veldonderzoek

Het gebruik van roekennesten kan volgens het kennisdocument Roek (BIJ12 2017) worden aangetoond door het uitvoeren van twee gerichte veldbezoeken in de periode van 15 maart tot 10 mei. Dit is de periode waarin de nesten worden gemaakt en vogels gaan broeden. Er moet in ieder geval één telling plaatsvinden in de tweede of derde week van april. Tussen de tellingen moeten minstens tien dagen zitten.

Op 24 en 27 maart en 11 april 2017, voor en tijdens de periode dat de bomen net in blad komen, zijn de bestaande kolonies geteld door een ecooloog van Ecogroen. Zowel volledig uitgebouwde nesten als nesten in aanbouw zijn geteld. De nesten die tijdens de ronde van 11 april zijn aangetroffen zijn zeker bezet door broedende roeken. Door op die dagen de gehele gemeente te doorkruisen met een auto zijn eventueel met behulp van een verrekijker ook nieuwe kolonies in kaart gebracht.

Twee ecologen van Ecogroen hebben onder goede weersomstandigheden twee veldbezoeken afgelegd op 1 en 15 april 2019. Dit is gedaan om het aantal bezette nesten te bepalen. Dit is overeenkomstig de gestelde eisen in het kennisdocument Roek (BIJ12 2017).

Ook is er onderzoek gedaan naar potentiële uitwijklocaties voor de roekenkolonies. Om na te gaan waar uitwijklocaties voor roekenkolonies liggen, zijn potentiële beheerlocaties in beeld gebracht. In het kennisdocument en de soortenstandaard Roek (BIJ12 2017, RvO 2014) wordt gesteld dat beheerlocaties bij voorkeur zo dichtbij mogelijk, maar zeker binnen een straal van 1.500 meter van de oorspronkelijke locatie moeten zijn gelegen. Beheerlocaties moeten voldoen aan diverse eisen, zoals de juiste boomsoort en -hoogte, de juiste omvang (om het aantal nesten te compenseren), weinig verstoring en geen roofvogelnesten in de directe omgeving. Tevens dient minimaal 1,5 hectare vochtig en bemest bouw- en/of grasland per broedpaar aanwezig zijn binnen een straal van 1.500 meter.

Het onderzoek naar potentiële beheerlocaties heeft op 24 en 27 maart 2017 plaatsgevonden binnen een straal van maximaal 2.000 meter van de roekenkolonie in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort. Hierbij is een iets ruimer gebied gekozen dan het kennisdocument en de soortenstandaard eisen, aangezien de vereiste zone van 1.500 meter in vrijwel alleen de bebouwde kom ligt. Op deze wijze komen meer potentiële locaties naar voren die niet in de omgeving met een hoge dichtheid aan woningen liggen.

Van elke potentiële beheerlocatie zijn de volgende parameters vastgelegd:

- Boomsoort van de volwassen bomen met een hoogte van minimaal 15 meter;
- Vlak- of rijbeplanting;
- Aanwezigheid van broedende roofvogels in de directe omgeving;
- Afstand tot de bebouwing;
- Gebruik van de beplanting (singel, houtwal en dergelijke);
- Aanwezigheid van minimaal 1,5 hectare (vochtig) bemest gras- of bouwland per broedpaar binnen een straal van 1.500 meter van de kolonie.

Resultaten onderzoek

In het Stadspark bij de Cellebroederspoort was in 2019 een kolonie van 50 broedparen aanwezig. De gemeente wil de kolonie verplaatsen naar de groenstroken en bomensingels rondom de sportvelden aan de Loriéstraat, Europa-allee en W.H. Zwartallee. Deze locatie komt als meest geschikt naar voren in de in 2017 uitgevoerde haalbaarheidsstudie.

De ontheffing wordt aangevraagd voor het verplaatsen van de roekenkolonie van het Stadspark en de Cellebroederspoort naar de singels bij de sportvelden.

Ook is er onderzoek gedaan naar potentiële uitwijklocaties voor de roekenkolonies. Deze potentiële uitwijklocaties zijn binnen een straal van 2 kilometer van de te verplaatsen kolonies potentiële beheerlocaties in beeld gebracht.

Verblijfplaatsen roeken Stadspark

Het Stadspark in Kampen herbergt al lange tijd een roekenkolonie. In 1932 broedden hier 15 paren (Gerritsen & Lok 1986). In 1984 broedden er 59 paren en geleidelijk aan stegen de aantallen tot een maximum van 165 paren in 1996 (Dorgelo 1997). In de periode van 2007 tot 2019 daalde het aantal van 142 naar 50 broedparen. Bij de inventarisaties in het verleden is het aantal nesten in de kolonie bij de nabijgelegen Cellebroederspoort vaak opgeteld bij de kolonie in het Stadspark.

Verblijfplaatsen roeken gehele gemeente Kampen

In Kampen zijn 12 kolonies aanwezig in 2019 (zie tabel op blz. 9). In de periode 2007-2019 is het aantal (getelde) roekennesten licht gedaald van 142 naar 137. In 2019 zijn er in totaal minder roekennesten aanwezig dan in 2017. De totaalaantallen van alle jaren schommelen sterk. De aantallen in de periode 2007-2016 zijn deels afkomstig van onvolledige inventarisaties. Zeer waarschijnlijk zijn toen niet alle kolonies in alle jaren geteld.

De aantallen van de te verplaatsen kolonie in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort (A en B) zijn wel over een lange periode geteld en goed bijgehouden. Sinds 2009 schommelt het aantal rond de 50 nesten, met uitschieters naar boven in 2010, 2012 en 2014.

Het aantal nesten op de beheerlocatie Loriéstraat, Europa-allee, W.H. Zwartallee (F t/m I) is gedaald van 56 in 2017 naar 31 in 2019. Mogelijk is dit een tijdelijke daling in verband met het kappen van enkele essen die geveld zijn door de essentaksterfte.

Tabel . Overzicht van de roekenkolonies in de gemeente Kampen in 2007-2019.

Bron: NDFF 2017, waarneming.nl en eigen onderzoek Ecogroen 2017 en 2019.

Locatie	Naam	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019
A,B	Stadspark, Cellebroederspoort	142	111	53	70	50	68	49	65	45	49	56	50
C	Fluitekruid	0									5	8	6
D	Elzenstraat 112	0	15	34	20	4	0				5	0	0*
E	Iepenstraat								13	10	10	9	9
F****	Loriestraat											4	2
G****	Niersallee/Europa-allee	0							0	10	9	14	2
H	Niersallee/Europa-allee											25	18
I	Niersallee/W.H. Zwartal- lee											13	9
J	Venedijk noord, Blazer- kolk	0									0	0	0
K	oprit Flevoweg											0	0
L	Mastenbroek								45	20		0	0
M	Spijkerboerweg								35			0	0
N	Bentinkweg 1 Zalk							10				14	0**
O	kolk Hogeweg				14							0	0
P	Hogeweg 19											2	0***
Q****	Zuideinde oost 10											8	13
R	N50, hmp. 243,3 links												12
S	Lelystraat 88 (berk)												6
T	Lelystraat/Beekman- straat (esdoorn)												2
U	Lelystraat 28 (haagbeuk)												3
TOTAAL		142	125	87	104	54	68	59	158	85	78	153	137

*): 6 (oude?) nesten maar geen activiteit van roeken.

**): 4 (oude?) nesten maar geen activiteit van roeken.

***): 5 (oude?) nesten maar geen activiteit van roeken.

****): deels bomen gekapt in 2019.

Vetgedrukt: nieuwe kolonies in 2019.

Toekomstige locatie (beheerlocatie)

De locatie waar de roekenkolonie naar toe verhuisd wordt ligt aan de 'beheerlocatie' Loriestraat, Europa-allee en W.H. Zwartallee. Zie onderstaande figuur 2.

Figuur 2. Overzichtskaart inclusief beheerlocatie

De nieuwe potentiële nestboomlocaties in de beheerlocatie zijn opgenomen *bijlage 3* bij dit besluit. Hierin staan kaarten met daarop alle aanwezige bomen op de beheerlocatie naar deelgebieden, waarbij soort, afmetingen en aantallen in een tabel zijn gezet. Omdat veel aanwezige essen zijn aangetast door essentaksterfte, respectievelijk het risico erg groot is dat ze worden aangetast, worden te transporteren nesten in andere soorten bomen geplaatst. In de tabel onder elk deelgebied in *bijlage 3* is aangegeven welke bomen geschikt zijn en hoeveel potentiële nestbomen er zijn per deelgebied.

Borging bescherming toekomstige nestbomen:

De borging van bescherming van de toekomstige nestbomen is geregeld in het bestemmingsplan *Sportpark de Maten-De Venen*, vastgesteld op 6 maart 2014. De locatie ligt op de overgang van groen naar bebouwd gebied. De aangrenzende Europa-Allee vormt samen met de verlegde Niersallee een belangrijke entree naar de stad Kampen vanaf de N50 en de N764 en vanaf het station van de Hanzelijn. De stadsentree heeft allure door de brede, groene – extensief onderhouden – bermen met dubbele bomenrijen waarachter de bebouwing zichtbaar is. Het behoud van de bomen is een belang in het bestemmingsplan. De bomen in het sportpark en langs de wegen, waaronder de (toekomstige) nestbomen, hebben de bestemming 'groen'. Daarnaast is in het kader van het afvangen van fijnstof, verkoeling van het stadsmilieu en leefbaarheid in de stad aannemelijk dat deze bomenrijen blijven gehandhaafd.

Foerageergebied Roek

De in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort broedende roeken foerageren in parken zoals het Stadspark, nabij winkelcentra en in het omliggende agrarisch buitengebied. In het buitengebied zijn natuurlijke voedselgebieden in de vorm van vochtige, bemeste gras- of bouwlanden aanwezig binnen een straal van 1.500 meter van de kolonies. Een groot potentieel foerageergebied bestaat uit het nieuwe Reevediep en de uiterwaarden van de IJssel (en uiteraard de dijken er langs). Dit bestaat uit vochtige graslanden, natte ruigtes (zie bijlage 4).

In bijlage 4 is een kaart opgenomen van de aanwezige foerageergebieden van de roeken op de huidige locatie en de beheerlocatie. Bij de keuze van de foerageergebieden is overeenkomstig het Kennisdocument Roek uitgegaan van een actieradius van 1500 meter rondom de kolonie.

Uit de kaart in bijlage 4 blijkt dat de roeken op de huidige locatie 156,2 ha foerageergebied tot hun beschikking hebben en op de beheerlocatie 392,6 ha. In de te verplaatsen kolonies in het Stadspark en de Cellebroederspoort broeden in 2019 50 paren, die volgens het Kennisdocument Roek per paar 1,5 ha foerageergebied nodig hebben. In totaal is dat 75 ha. Het thans beschikbare foerageergebied is 156 ha (zie bijlage 4). Dit is voldoende voor dit aantal broedparen, inclusief de omringende kolonies.

Op de beheerlocatie broeden momenteel al 29 roeken, verspreid over drie kolonies. Door de roeken uit het Stadspark en de Cellebroederspoort te verplaatsen, kunnen in de toekomst $29 + 50 = 79$ broedparen aanwezig zijn. Zij hebben 1,5 ha foeragegebied per paar nodig, wat neerkomt op 118,5 ha. Er is binnen een straal van 1500 meter 392 ha beschikbaar (zie bijlage 4). Dit is ruim voldoende om de roeken naar de beheerlocatie te verplaatsen.

Per 1 november 2018 is de Provinciale Omgevingsverordening (POV) geactualiseerd en is artikel 7.5.2 komen te vervallen. Hiermee is de Roek niet langer aangemerkt als een provinciaal vrijgestelde soort om te doden. Dit betekent dat schadebeheer en bestrijding met het geweer op de Roek niet meer vrijgesteld is. Overigens is het niet aannemelijk dat de roeken vanuit de kolonie op de beheerlocatie schade aanrichten in de foerageergebieden, die voornamelijk uit agrarisch grasland en natuurgebieden bestaan. Het grootste deel van het foerageergebied valt binnen de *bebouwde kom* Boswet. Dat betekent dat hier niet mag worden gejaagd. Het enige gebied dat er mogelijk niet onder valt is het gebied tussen Zwartendijk en N50 maar de jacht is daar zeker niet aannemelijk gelet op de omgeving. Deze gronden worden maar beperkt landbouwkundig gebruikt voor hoofdkomsten.

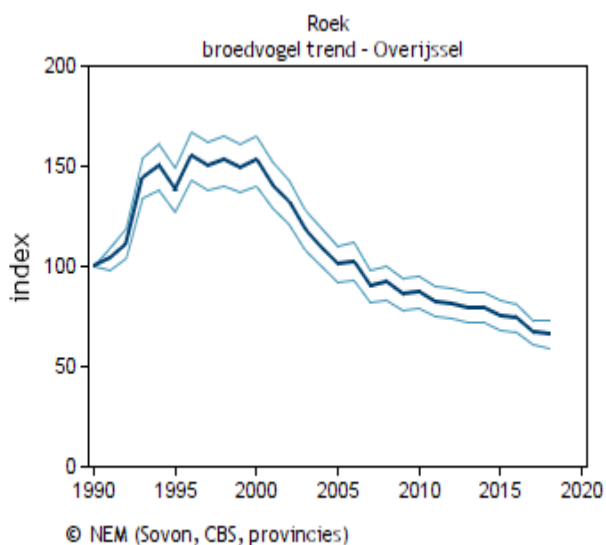
Borging bescherming foerageergebied:

Het foerageergebied, behorend bij de beheerlocatie, valt binnen de bestemmingsplannen (*Buitengebied*, vastgesteld op 24 maart 2014) en *IJsseldelta zuid* (vastgesteld op 25 november 2015). De gronden hebben de bestemming 'agrarisch', 'natuur' of 'groen'.

Staat van instandhouding

In Nederland komt de Roek plaatselijk algemeen voor in het noorden, oosten en zuiden van ons land. Het zwaartepunt ligt in de laaggelegen delen van de zandgronden en in rivier- en beekdalen. In Overijssel komen grote kolonies voor in de omgeving van de IJssel, Vecht, Regge en Reest. (bron: Sovon.nl)

Uit jaarlijkse tellingen van roekenkolonies blijkt dat roeken in toenemende mate in kleine kolonies gaan broeden (bron: NEM, Sovon). Roek kende in de periode 1990-2000 in Overijssel een significante toename van minder dan vijf procent per jaar. Na 2000 tot 2019 is het aantal weer afgenomen. Dit komt overeen met het landelijk beeld.

1990-2018: significante afname, <5% per jaar (-)

Bron: www.sovon.nl

In Kampen zijn 12 kolonies aanwezig in 2019 (zie tabel op blz. 9). In de periode 2007-2019 is het aantal (getelde) roekennesten licht gedaald van 142 naar 137. In 2019 zijn er in totaal minder roekennesten aanwezig dan in 2017.

Het aantal nesten in de kolonie in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort is in die periode gedaald van 142 naar 50. Daar staat nieuwvestiging op tal van andere locaties tegenover.

De singels langs de sportvelden aan de Loriéstraat, Europa-allee en W.H. Zwartallee zijn aangewezen als beheerlocatie. Op deze locatie zijn in 2019 al 31 roekennesten aanwezig (zie tabel op blz. 9) en er is voldoende ruimte beschikbaar voor uitbreiding van de kolonie.

Door de locatie aan te wijzen, in te richten en te beschermen als beheerlocatie, blijft een goede lokale staat van instandhouding van Roek gewaarborgd. Verder zorgen de geplande werkzaamheden voor een duurzame oplossing om de overlast op de huidige nestlocatie in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort weg te nemen.

Bij het verplaatsen van de roekenkolonie wordt door de gemeente rekening gehouden met de seizoensactiviteit van Roek om verstoring van broedsels in de meest kwetsbare broedperiode te voorkomen. De periode oktober tot en met januari is de relatief minst kwetsbare periode. In die periode worden de nesten niet gebruikt door de vogels. Roeken slapen dan in groepen in willekeurige hoge bomen. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. Dit wordt bepaald door een deskundige op het gebied van roeken en wordt vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

A1.3 Voorgenomen mitigerende maatregelen

In het belang van de gunstige staat van instandhouding van de Roek zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk. Onderstaand worden de noodzakelijke maatregelen beschreven die genomen worden voorafgaand aan en/of tijdens de werkzaamheden. Eveneens wordt weergegeven welke noodzakelijke maatregelen genomen worden om het leefgebied in de eindsituatie dezelfde functies te kunnen laten vervullen voor de Roek als in de huidige situatie het geval is. De beschreven mitigerende maatregelen zijn gebaseerd op het kennisdocument Roek en aangepast op deze specifieke situatie.

Verplaatsen nesten

De aanwezigheid van (oude) nesten speelt een belangrijke rol bij de keuze van de locatie waar roeken willen gaan broeden. Vanaf november bezoeken de vogels de oude nestlocaties, in voorbereiding op het nieuwe broedseizoen.

Volgens de soortenstandaard Roek (RvO 2014) is het bij een grotere kolonie van meer dan tien nesten, ook noodzakelijk om tien meerjarige nesten te verplaatsen naar een geschikte beheerlocatie. Het verplaatsen van oude nesten naar alternatieve locaties in de omgeving is in Nederland vaker succesvol uitgevoerd.¹²

Afhankelijk van de geschiktheid en bereikbaarheid van de nesten in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort worden een zo groot mogelijk aantal, maar minstens tien, nesten voorzichtig verplaatst naar de alternatieve beheerlocatie aan de Loriéstraat, Europa-allee en W.H. Zwartallee. Op de beheerlocatie worden de her te gebruiken nesten opnieuw in de bomen bevestigd met behulp van een hoogwerker.

De nog aanwezige nesten in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort worden, indien bereikbaar, met een hoogwerker/klimmer in de winterperiode verwijderd. De nesten worden uit de bomen getrokken en vallen op de grond, waarna de losse takken worden opgeruimd. Na verplaatsen zijn er geen nesten meer aanwezig op deze locatie.

Wellicht is het uiteindelijk niet mogelijk om de bestaande nesten in zijn geheel uit de bomen te halen en op (een) geschikte alternatieve locatie(s) te plaatsen. Als alternatief worden bossen met oud nestmateriaal in de bomen van de beheerlocatie zodanig opgehangen dat zij als basis kunnen dienen voor een nieuw nest.

Snoeien bomen

De bomen in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort waarin zich nesten bevonden worden zodanig gesnoeid dat het voor roeken onaantrekkelijk wordt om er nieuwe nesten te bouwen.

Verjagen van roeken

Om te verhinderen dat roeken op de oude broedlocatie terugkeren worden zij verjaagd. Dit gebeurt gedurende de maanden februari, maart en april, met uitloop naar mei-juni, voornamelijk in de vroege ochtend en late namiddag. Het verjagen gebeurt door het regelmatig afspelen van angstkreten van roeken en produceren van harde knallen.

Hervestiging wordt voorkomen door stelselmatig en tijdens de gehele broedperiode (van februari tot eind juni en vaak meerdere jaren achtereenvolgend) nesten in aanbouw te verwijderen. In alle gevallen wordt een roekendeskundige ingeschakeld om de best passende methode en het beste moment te bepalen en om toezicht te houden op de uitvoering.

Lokken

De vogels worden allereerst gelokt door het plaatsen van de oude nesten op de nieuwe alternatieve locatie bij de sportvelden. Daarnaast worden de vogels gelokt door het aanbieden van nestmateriaal uit de oude kolonie. Ook de al aanwezige roekenkolonies op de beheerlocatie hebben een aantrekkende werking op de vogels.

Evalueren

Na het broedseizoen vindt een evaluatie plaats over de resultaten en genomen maatregelen. Op basis van deze evaluatie kan het plan worden bijgesteld dan wel ongewijzigd worden voortgezet.

Monitoring effecten werkzaamheden

Na de verplaatsing wordt gemonitord of de populatie van Roek in Kampen standhoudt. Hieronder wordt kort toegelicht op welke wijze de monitoring wordt uitgevoerd in de periode 2019-2024.

De monitoring wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van roeken van een ecologisch adviesbureau.

Bij de monitoring wordt uitgegaan van de nulsituatie in 2019. Jaarlijks worden in de optimale periode, zoals vermeld in het kennisdocument Roek, het aantal nesten geteld in het Stadspark en bij de

¹² Coenen, M. & R. van Meel (2016). Roekenbeschermingsplan Gemeente Beek. Rapport 16-839RP13092016RvM Ducot Engineering & Advies BV, Roermond.

Cellebroederspoort en de beoogde beheerlocatie aan de Loriéstraat, Europa-allee en W.H. Zwartallee. Hierbij worden ook tussenliggende en kolonies in de omgeving geteld. Op deze wijze kan worden aangetoond of de roekenpopulatie in het park zijn verdwenen als broedvogel en de populatie op peil is gebleven of zich heeft uitgebreid.

De monitoring is niet alleen van belang voor de goede uitvoering van het plan maar ook een wettelijke eis die ontstaat op het moment dat een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming wordt aangevraagd. Eventuele extra maatregelen worden afgestemd en uitgevoerd met een ecooloog van een adviesbureau dat lid is van het Netwerk Groene Bureaus (www.netwerkgroenebureaus.nl), de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus.

A1.4 Alternatieven voor realisatie van het project / de activiteiten

In het park pal tegenover de woningen van de buurtbewoners uit de 1^e Ebbingestraat zorgen de tientallen broedende roeken voor geluidsoverlast en poepen zij alles onder. Behalve veel lawaaioverlast overdag maar vooral 's nachts, hebben de bewoners ook last van vallende takken en poep op auto's, ramen, op de stoep en op de was. Er zijn geen alternatieven, behalve het verplaatsen van de kolonie, om te voorkomen dat de roeken de voorgenoemde ernstige overlast veroorzaken.

Alternatieve locatie

De bestaande kolonies in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort zijn locatiegebonden. Uit de haalbaarheidsstudie is gebleken dat de geselecteerde beheerlocatie duurzaam is vanwege de aard en de levensverwachting van de bomen. Vanwege de afwezigheid van woningen op korte afstand van de kolonie is hier ook de minste overlast voor bewoners te verwachten. Alternatieve locaties zijn minder geschikt.

Alternatieve inrichting en werkwijze

De werkwijze wordt afgestemd op de aanwezigheid van Roek en overige algemene broedvogels en hun seizoencyclus. Er is geen hanteerbare werkwijze denkbaar die voor de beschermde soorten gunstiger zou kunnen uitpakken.

Alternatieve planning

De planning van de werkzaamheden wordt aangepast aan de seizoencyclus van specifiek de Roek waarvoor ontheffing wordt aangevraagd en overige algemene broedvogels. Het hanteren van een andere planning heeft geen voordelen.

A1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het kader van het volgende wettelijk belang: 'ter bescherming van flora of fauna'.¹³

De betrokken wethouder heeft in 2015 aangegeven te informeren bij buurgemeenten welke mogelijkheden er vanuit wet en regelgeving zijn om de overlast weg te nemen. Aangezien de gemeente tot op heden nog geen concrete actie kon ondernemen, terwijl de overlast blijft, wordt gevreesd dat burgers het recht in eigen hand nemen en de roeken met alle mogelijke middelen proberen te verjagen. Volgens de gemeente kan door ongeoorloofde verjaging van roeken uit de roekenkolonie op de locatie in het Stadspark leiden tot onvoorziene en ongeoorloofde schade aan de roekenpopulatie.

Het verplaatsen van de kolonie naar de beheerlocatie levert een aantal voordelen op in het belang van de bescherming van roeken:

- Broeden op een relatief rustige plek, geen kans op menselijke verstoring;
- Aansluiten bij bestaande kleine kolonies en mogelijkheden voor groei van de populatie;
- Door menging met op beheerlocatie aanwezige kolonies treedt bloedverversing op, geen kans op inteelt;

¹³ Art. 3.3, vierde lid, onder b. 4°. Wnb.

- In de omgeving van de nieuwe beheerlocatie is een groter areaal foerageergebied binnen 1500 meter dan op de huidige locaties in het Stadspark en de Cellebroederspoort (respectievelijk 392 ha en 156 ha);
- Het foerageergebied op de beheerlocatie is vanwege het grote aandeel bemeste agrarische graslanden in het aangrenzende buitengebied van betere kwaliteit dan de foerageergebieden in het Stadspark en de binnenstad van Kampen. Het sluit ook beter aan op de natuurlijke voedselbehoefte van roeken (ongewervelde bodemdieren en aardwormen).

A1.6 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de Roek van het verbod om nesten en rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen,¹⁴ en ontheffing van het verbod de Roek opzettelijk te storen.¹⁵

A1.7 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode: het moment dat de ontheffing van kracht wordt tot en met 31 juli 2024.

A1.8 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- *Aanvraagformulier Wet Natuurbescherming*, Ecogroen, 5 november 2018 ¹⁶
- *Haalbaarheidsstudie Roekenbeheerplan Stadspark Kampen*, Ecogroen, 5 november 2018 ¹⁷
- *Projectplan Roeken Stadspark Kampen*, Ecogroen, 6 november 2018 ¹⁸
- *Inventarisatie roeken Kampen 2019*, Ecogroen, 25 april 2019 ¹⁹
- *Aanvullende informatie*, Ecogroen, 19 augustus 2019 ²⁰

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming.²¹ In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb.²²

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie²³.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

¹⁴ Art. 3.1, tweede lid, Wnb.

¹⁵ Art. 3.1, vierde lid, Wnb.

¹⁶ EDO-kenmerk 2018/0499968

¹⁷ EDO-kenmerk 2018/0499968

¹⁸ EDO-kenmerk 2018/0501167

¹⁹ EDO-kenmerk 2020/0028300

²⁰ EDO-kenmerk 2019/0254040

²¹ Art. 1.3, eerste lid van het Besluit natuurbescherming.

²² Art. 1.3, eerste lid van de Wnb.

²³ Art. 1.3, derde lid van de Wnb.

Wij hebben de aanvraag naar Burgemeester en Wethouders van de gemeente Kampen gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A4 Toetsingskader

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Ook het Besluit natuurbescherming²⁴ en (soms) de Regeling natuurbescherming²⁵ zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermde diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in Bijlage 7.4.I van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in Bijlage 7.4.I van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan bepaalde voorwaarden zijn voldaan.

A4.3 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel²⁶ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

A4.4 Jaarrond beschermde vogelnesten

Het beleid van het ministerie van Economische Zaken voor jaarrond beschermde nesten heeft Gedeputeerde Staten van Overijssel onverkort overgenomen.

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Voor sommige soorten kan ook de ruime omgeving van het nest belangrijk zijn. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling²⁷ vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Tijdens het broedseizoen zijn de verbodsbepalingen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

²⁴ Art. 3.9, Besluit natuurbescherming.

²⁵ Art. 3.22, Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming.

²⁶ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017.

²⁷ Art 3.1, eerste, tweede, derde en vierde lid van de Wnb.

Nesten van de Roek zijn jaarrond beschermd. Daarom vallen zij ook buiten het broedseizoen onder de definitie van nesten. Op basis daarvan is bij overtreding van de verbodsbepalingen, ontheffing nodig²⁸.

B TOETSING

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soort geen vrijstelling. Wel kunnen wij het kennisdocument van de Roek betrekken bij onze toetsing.

B1.1 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

Het onderzoek is tijdens de broedperiode van de Roek uitgevoerd. Hierbij is gelet op nestindicerend gedrag. De onderzoeksmethode is in lijn met het kennisdocument van de Roek.

Zo zijn er vier gerichte veldbezoeken door twee ecologisch adviseurs gedaan, waartussen meer dan tien dagen zaten. De tellingen zijn gedaan voordat er blad aan de bomen zat. Ook is er gekeken naar potentieel geschikte broedlocaties.

Tijdens de inventarisatie is gekeken waar welke elementen van de functionele leefomgeving zich bevinden. Zo is door Ecogroen vastgesteld dat er binnen een straal van 1500 meter van het beheergebied voldoende geschikt foerageergebied is.

Er is door Ecogroen voldoende onderzoeksinspanning verricht, en het uitgevoerde onderzoek is voldoende om de aanwezigheid van nesten, rustplaatsen, alternatieve broedlocaties en foerageergebieden te kunnen bepalen.

B1.2 Toetsing invloed project op betrokken soorten

De huidige verblijfplaats van de roeken in het Stadspark/Cellebroederspoort wordt ongeschikt gemaakt door het verwijderen van nesten, bij snoeien van takken en verstoren/verwijderen van nieuwe nestbeginsels. Het betrof in 2019 in totaal 50 broedparen.

Doordat zoveel mogelijk buiten de meest kwetsbare periode van 1 februari tot 1 augustus (o.a. de broedperiode) gewerkt wordt, worden de broedsels niet vernield. Nesten waar vogels op eieren broeden worden niet verstoord/verwijderd.

Foerageergebied gaat ook niet verloren. Wel is het mogelijk dat rustende roeken opzettelijk verstoord worden tijdens de werkzaamheden.

B1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

Door het verwijderen van roekennesten in het Stadspark/Cellebroederspoort, en het verstoren van toekomstige nestbouwopgingen worden in totaal 50 gebruikte nestlocaties vernietigd.

Volgens het Kennisdocument van BIJ12 zijn nesten van roeken jaarrond beschermd.²⁹ Als motivering voor de jaarrond bescherming wordt gegeven: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.³⁰

De Wet natuurbescherming geeft aan dat het verboden is opzettelijk nesten en rustplaatsen van vogels te vernielen of te beschadigen (artikel 3.1 lid 2). Ook is het verboden roeken opzettelijk te verstoren (artikel 3.1 lid 4). Voor beide bovengenoemde verboden kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen (artikel 3.3 lid 1)

Voor uw activiteit heeft u een ontheffing nodig.

B1.4 Zijn andere oplossingen mogelijk

In het Stadspark pal tegenover de woningen van de buurtbewoners zorgen tientallen broedende roeken voor geluidsoverlast en poepen zij alles onder. Behalve veel lawaaioverlast overdag maar vooral 's nachts, hebben de bewoners ook last van vallende takken en poep op auto's, ramen, op de stoep en op de was. Er zijn geen haalbare alternatieven denkbaar, behalve het verplaatsen van de kolonie, om te voorkomen dat de roeken de voorgenoemde ernstige overlast veroorzaken.

²⁸ Art. 3.1, tweede lid, Wnb.

²⁹ Kennisdocument Roek, *Corvus frugilegus*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12 (blz.3)

³⁰ Kennisdocument Roek, *Corvus frugilegus*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12 (blz.35)

Ecogroen geeft ook aan dat een alternatieve inrichting, werkwijze en planning niet gewenst is. De bestaande kolonies in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort zijn locatiegebonden. Uit de haalbaarheidsstudie is gebleken dat de geselecteerde beheerlocatie duurzaam is vanwege de aard en de levensverwachting van de bomen. Vanwege de afwezigheid van woningen op korte afstand van de kolonie is hier ook de minste overlast voor bewoners te verwachten. De werkwijze wordt afgestemd op de aanwezigheid van Roek en overige algemene broedvogels en hun seizoencyclus. Er is geen hanteerbare werkwijze denkbaar die voor de beschermde soorten gunstiger zou kunnen uitpakken. De planning van de werkzaamheden wordt aangepast aan de seizoencyclus van specifiek de Roek waarvoor ontheffing wordt aangevraagd en overige algemene broedvogels. Het hanteren van een andere planning heeft geen voordelen.

Wij kunnen met deze redenering instemmen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

B1.5 Toetsing aan wettelijk belang

De ontheffing voor de Roek is aangevraagd in het wettelijk belang: 'ter bescherming van flora of fauna'.³¹

Door de aanhoudende ernstige overlast wordt gevreesd dat burgers het recht in eigen hand nemen en de roeken met alle mogelijke middelen proberen te verjagen. Volgens de gemeente kan daarom de roekenkolonie op de locatie in het Stadspark leiden tot onvoorziene en ongeoorloofde schade aan de roekenpopulatie.

Het verplaatsen van de kolonie naar de beheerlocatie levert een aantal voordelen op in het belang van de bescherming van roeken:

- Broeden op een relatief rustige plek, geen kans op menselijke verstoring;
- Aansluiten bij bestaande kleine kolonies en mogelijkheden voor groei van de populatie;
- Door menging met op beheerlocatie aanwezige kolonies treedt bloedverversing op, geen kans op inteelt;
- In de omgeving van de nieuwe beheerlocatie is een groter areaal foerageergebied binnen 1500 meter dan op de huidige locaties in het Stadspark en de Cellebroederspoort (respectievelijk 392 ha en 156 ha);
- Het foerageergebied op de beheerlocatie is vanwege het grote aandeel bemeste agrarische graslanden in het aangrenzende buitengebied van betere kwaliteit dan de foerageergebieden in het Stadspark en de binnenstad van Kampen. Het sluit ook beter aan op de natuurlijke voedselbehoefte van roeken (ongewervelde bodemdieren en aardwormen).

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang (ter bescherming van fauna) voldoende is aangetoond. Er is namelijk sprake van dat roekenkolonies die ernstige overlast veroorzaken verplaatst worden naar een rustige locatie waar al roekenkolonies aanwezig zijn en voldoende nieuwe nestelbomen. Mede omdat aangetoond is dat een groter areaal foerageergebied beschikbaar komt. Daarnaast is op deze nieuwe locatie geen kans op (ongeoorloofde) verstoring van nestelende en broedende roeken.

B1.6 Toetsing mitigerende maatregelen

Afhankelijk van de geschiktheid en bereikbaarheid van de nesten in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort worden een zo groot mogelijk aantal, maar minstens tien, nesten voorzichtig verplaatst naar de alternatieve beheerlocatie aan de Loriéstraat, Europa-allee en W.H. Zwartallee. Op de beheerlocatie worden de her te gebruiken nesten opnieuw in de bomen bevestigd met behulp van een hoogwerker.

De nog aanwezige nesten in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort worden, indien bereikbaar, met een hoogwerker/klimmer in de winterperiode verwijderd. De nesten worden uit de bomen getrokken en vallen op de grond, waarna de losse takken worden opgeruimd. Na verplaatsen zijn er geen nesten meer aanwezig op deze locatie.

³¹ Art. 3.3, vierde lid, onder b. 4°. Wnb.

Wellicht is het uiteindelijk niet mogelijk om de bestaande nesten in zijn geheel uit de bomen te halen en op (een) geschikte alternatieve locatie(s) te plaatsen. Als alternatief worden bossen met oud nestmateriaal in de bomen van de beheerlocatie zodanig opgehangen dat zij als basis kunnen dienen voor een nieuw nest.

De roeken worden allereerst gelokt door het plaatsen van de oude nesten op de nieuwe alternatieve locatie bij de sportvelden. Daarnaast worden de vogels gelokt door het aanbieden van nestmateriaal uit de oude kolonie. Ook de al aanwezige roekenkolonies op de beheerlocatie hebben een aantrekkende werking op de vogels.

Om te verhinderen dat roeken op de oude broedlocatie terugkeren worden zij verjaagd. Dit gebeurt gedurende de maanden februari, maart en april, met uitloop naar mei-juni, voornamelijk in de vroege ochtend en late namiddag. Het verjagen gebeurt door het regelmatig afspelen van angstkreten van roeken en produceren van harde knallen.

Hervestiging wordt voorkomen door stelselmatig en tijdens de gehele broedperiode (van februari tot eind juni en vaak meerdere jaren achtereenvolgend) nesten in aanbouw te verwijderen. In alle gevallen wordt een roekendeskundige ingeschakeld om de best passende methode en het beste moment te bepalen en om toezicht te houden op de uitvoering.

De bomen in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort waarin zich nesten bevonden worden zodanig gesnoeid dat het voor roeken onaantrekkelijk wordt om er nieuwe nesten te bouwen.

Indien er buiten en in de kwetsbare periode van de Roek gewerkt wordt gaat er geen broedsel van de Roek verloren. Indien er wel in kwetsbare periode van de Roek gewerkt wordt en er vindt een begeleiding van het proces plaats door een ecooloog gaat er geen broedsel van de Roek verloren. Om dit te borgen hebben wij voorschrift 5, 6, 7 en 8 opgenomen.

B1.7 Staat van instandhouding

Het Ecologisch adviesbureau geeft in haar projectplan aan dat, gelet op de ruime hoeveelheid alternatieve nestgelegenheid in de vorm van vitale bomen met voldoende zijtakken in de directe omgeving van beide plangebieden, er voldoende alternatieve nestgelegenheden zijn.

Ondanks de afgenomen populatie broedende roeken in Overijssel komt de staat van instandhouding door het verplaatsen van de kolonie in het Stadspark niet in gevaar omdat:

- 1.) de ruime hoeveelheid alternatieve nestgelegenheid in de vorm van vitale bomen in het beheergebied dat in de directe omgeving van het Stadspark ligt;
- 2.) het vermogen van de soort om snel nieuw leefgebied in gebruik te nemen; en,
- 3.) het behoud van optimaal foerageergebied.

Mede omdat broedsels van roeken niet zullen worden verstoord, is het aannemelijk dat de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de Roek. Wij kunnen instemmen met deze conclusie.

Om een vinger aan de pols te houden moet de gemeente tot en met 2024 een monitoring uitvoeren. Bij de monitoring wordt uitgegaan van de nulsituatie in 2019. Het aantal nesten wordt geteld in het Stadspark en bij de Cellebroederspoort, en op de beoogde beheerlocatie aan de Loriestraat, Europa-allee en W.H. Zwartallee. Hierbij worden ook tussenliggende en kolonies in de omgeving geteld.

B1.8 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor de Roek kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort wordt niet aangetast. Er is tevens geen andere bevredigende oplossing voor handen. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen.

B1.9 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb³². De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

³² Art. 1.11, eerste en tweede lid, Wnb

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing voor de Roek te verlenen. Aan de ontheffing zijn voorwaarden verbonden.

BIJLAGE 3

Nieuwe potentiële nestboomlocaties in de beheerlocatie

Het sportcomplex is eind jaren 60 - begin jaren 70 aangelegd en bevat groenstroken met bomen van maximaal 40-50 jaar oud.

Deelgebieden

Soort	Stamdiameter	Aantal	Potentiële nestbomen
Quercus robur (zomereik)	30 – 40	38	38
Quercus robur	20 – 30	3	
Fraxinus excelsior (es)	30 – 40	12	
Ulmus (iep)	20 – 30	1	
Acer pseudopl. (esdoorn)	20 – 30	4	
Platanus acerifolia (platan)	30 – 40	1	1
Tilia europaea (linde)	30 – 40	2	2

Soort	Stamdiameter	Aantal	Potentiële nestbomen
Quercus robur (zomereik)	30 – 40	20	20
Quercus robur	20 – 30	6	
Fraxinus excelsior (es)	30 – 40	21	
Ulmus (iep)	20 – 30	2	
Acer pseudopl. (esdoorn)	20 – 30	2	
Betula pendula (berk)	30 – 40	4	
Tilia europaea (linde)	30 – 40	2	2
Alnus glutinosa (els)	20 – 30	1	

Soort	Stamdiameter	Aantal	Potentiële nestbomen
Quercus robur (zomereik)	30 – 40	9	9
Fraxinus excelsior (es)	30 – 40	11	
Acer pseudopl. (esdoorn)	20 – 30	1	
Betula pendula (berk)	30 – 40	6	
Carpinus betulus (haag-beuk)	30 – 40	2	2
Alnus glutinosa (els)	20 – 30	2	

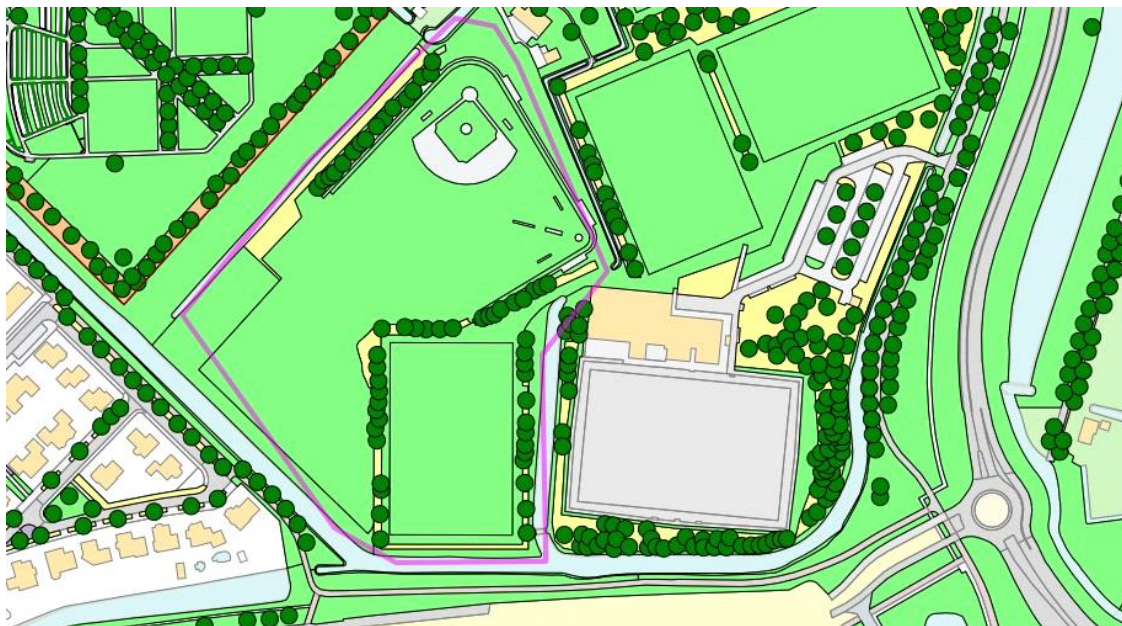
Soort	Stamdiameter	Aantal	Potentiële nestbomen
Fraxinus excelsior (es)	20 – 30	15	
Populus nigra	30 – 40	7	
Acer campestre (veldesdoorn)	20 – 30	21	
Acer campestre (veldesdoorn)	30 - 40	8	8
Betula pendula (berk)	20 – 30	9	
Alnus glutinosa (els)	20 – 30	15	

Soort	Stamdiameter	Aantal	Potentiële nestbomen
Fraxinus excelsior (es)	20 – 30	16	
Fraxinus excelsior (es)	30 – 40	10	
Acer campestre (veldesdoorn)	20 – 30	17	
Acer campestre (veldesdoorn)	30 - 40	3	3
Betula pendula (berk)	20 – 30	1	
Alnus glutinosa (els)	20 – 30	20	
Alnus glutinosa (els)	30 – 40	8	

Soort	Stamdiameter	Aantal	Potentiële nestbomen
Fraxinus excelsior (es)	20 – 30	44	
Fraxinus excelsior (es)	30 – 40	8	
Acer campestre (veldesdoorn)	20 – 30	30	
Acer campestre (veldesdoorn)	30 - 40	3	3
Betula pendula (berk)	20 – 30	3	
Alnus glutinosa (els)	20 – 30	8	
Quercus robur (zomereik)	20 – 30	1	
Alnus Spaethii (els)	20 – 30	8	
Populus eur. (populier)	30 – 40	2	

Soort	Stamdiameter	Aantal	Potentiële nestbomen
Fraxinus excelsior (es)	20 – 30	10	
Acer campestre (veldesdoorn)	20 – 30	4	
Betula pendula (berk)	20 – 30	1	
Alnus glutinosa (els)	20 – 30	10	
Tilia cordata (linde)	30 – 40	4	4
Populus alba (abeel)	30 – 40	5	
Populus Robusta (populier)	30 – 40	7	

Soort	Stamdiameter	Aantal	Potentiële nestbomen
Fraxinus excelsior (es)	30 – 40	6	
Acer campestre (veldesdoorn)	20 – 30	5	
Betula pendula (berk)	20 – 30	5	
Alnus glutinosa (els)	30 – 40	1	
Carpinus betulus (haagbeuk)	30 – 40	1	1
Quercus robur (zomereik)	30 – 40	14	14
Quercus robur (zomereik)	60 – 70	2	2
Quercus robur (zomereik)	20 – 30	3	

BIJLAGE 4

Aanwezige foerageergebieden van de roeken op de huidige locatie en de beheerlocatie

